

**Міністерство освіти і науки України
Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»**

Факультет гуманітарної та економічної освіти

Кафедра педагогіки вищої школи

**РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ШКОЛИ
(назва навчальної дисципліни)

підготовки студентів
рівня вищої освіти доктор філософії
(назва рівня вищої освіти)
спеціальності 011 Науки про освіту
(шифр і назва спеціальності)
за освітньо-науковою програмою
«Освітні, педагогічні науки»
(назва програми)
мова навчання – українська

Розробники:

Коркішко О.Г. – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки вищої школи ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет».

Рецензенти:

Кузьміна О. В. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет»;

Саяпіна С. А. – доктор педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри педагогіки вищої школи Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет».

Робоча навчальна програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри педагогіки вищої школи Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет»

Протокол № 1 від 28. 08. 2019 р.

Рекомендовано до впровадження
вченою радою
Державного вищого навчального закладу
«Донбаський державний педагогічний університет»

«28» серпня 2019 р.

протокол №1

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Обов'язкова	
Загальна кількість годин – 120	Рік підготовки:	
	1-й	1-й
	Семестр	
	1-й	1-й
	Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: контактних – 2 самостійної роботи студента – 6	10 год.	10 год.
	Практичні, семінарські	
	20 год.	20 год.
	Самостійна робота	
	90 год.	90 год.
	Вид контролю: екзамен	

1. Мета й завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Педагогіка вищої школи» є набуття студентами таких **компетентостей**:

загальні:

ЗК 1. Здатність до формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального, культурного кругозору.

ЗК 6. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми

ЗК 7. Навички міжособистісної взаємодії

спеціальні:

СК 1. Здатність до засвоєння основних концепцій та засад методології педагогіки, розуміння теоретичних і практичних проблем в галузі освітніх, педагогічних наук, історії розвитку та сучасного стану наукових знань за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки.

СК 3. Обізнаність з різними контекстами, у яких може відбуватися навчання.

СК 11. Здатність розуміти тенденції в освіті та вміння розпізнавати їх потенційні наслідки.

СК 12. Компетенції у ряді стратегій викладання та навчання. Уміння пристосовувати навчальну програму та навчальні матеріали до конкретного освітнього контексту

Результати навчання: знати, розуміти та бути здатним виконувати

ПР 1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно-важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

ПР 5. Розробляти просвітницькі матеріали та програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість.

ПР 8. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.

ПР 10. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів до конкретних ситуацій професійної діяльності.

ПР 12. Оцінювати здобутки та визначати й аргументувати перспективи власної діяльності.

2.2. Передумовами вивчення навчальної дисципліни є попередньо набуті студентами такі **компетентності**:

- здатність учитися протягом усього життя;
- креативність, здатність до системного мислення;
- адаптивність і комунікабельність;
- наполегливість у досягненні мети;
- турбота про якість виконуваної роботи;
- володіння навичками логічної побудови наукового тексту, усного мовлення, уміння аргументувати свою наукову, громадянську та професійну позиції;

- володіння навичками чітко формулювати та викладати думки письмово та в усній формі іноземною мовою;

- залучення та використання в професійній діяльності новітніх інформаційних технологій, здатність до прийняття самостійних рішень у нестандартних ситуаціях;

- розуміння причинно-наслідкових зв'язків розвитку суспільства й уміння їх використовувати в професійній діяльності та всебічно аналізувати історичні процеси, події та факти з наукових позицій й їх тлумачення;

- знання специфіки й основних напрямів освітнього, наукового співробітництва та взаємовпливу світової і вітчизняної науки та освіти;

- знання в галузі інформатики й сучасних інформаційних технологій, навички використання програмних засобів і навички роботи в комп'ютерних мережах, уміння створювати бази даних і використовувати Інтернет-ресурси;

- знання специфіки й основних напрямів освітнього та наукового співробітництва та взаємовпливу в глобалізованому світі;

- здатність до письмової й усної комунікації рідною мовою;

- знання іншої мови (мов);

- навички роботи з комп'ютером;

- навички управління інформацією;

- дослідницькі навички.

2.3. Очікувані результати навчання:

- знати та застосовувати процедури, заходи забезпечення якості навчання та критерії оцінювання освітньої діяльності;

- демонструвати вміння аналізувати, добирати та використовувати педагогічні технології відповідно до предметної сфери;

- проводити самостійні наукові дослідження педагогічних явищ та екстраполювати їх результати в практику викладання;
- застосовувати ефективні форми організації освітнього процесу на різних етапах його реалізації;
- знаходити форми та засоби створення здоров'язбережувального навчального середовища;
- вибирати та реалізовувати комунікативні стратегії і тактики відповідно до контексту педагогічної взаємодії;
- аналізувати результати власної педагогічної діяльності та розробляти програму професійного саморозвитку;
- володіти сучасними інформаційно-комунікаційними технологіями, методами пошуку, оброблення, використання, зберігання та захисту інформації;
- пропонувати заходи популяризації і пропагування педагогічних знань;
- розуміти місце дисципліни в системі підготовки фахівця та її взаємозв'язки з іншими галузями знань і навчальними дисциплінами;
- аналізувати вплив соціокультурних чинників на трансформаційні процеси в системі освіти та її глобалізацію.

2.4. Критерії оцінювання результатів навчання

Результати навчання студентів із вивчення навчальної дисципліни «Педагогіка вищої школи» визначаються у балах, які виставляються згідно з критеріями оцінювання.

Оцінювання результатів навчання здійснюється під час проведення навчальних занять (лекції, практичні, семінарські, лабораторні, індивідуальні) та самостійної роботи. Для здобувачів заочної форми бали розподіляються пропорційно годинам у навчальному плані, відведеним на навчальні заняття та самостійну роботу.

Оцінювання результатів навчання здобувачів у процесі *лекції* виставляється за такими критеріями:

- присутність здобувача на лекції, складання її конспекту та активна участь у процесі лекції.

Оцінювання результатів навчання здобувачів у процесі *практичного, семінарського, лабораторного, індивідуального заняття* виставляється за такими критеріями:

- під час опитувань – за повну і ґрунтовну відповідь на задане запитання з теми заняття;
- під час тестування – за правильні відповіді на всі запитання тесту з теми заняття;
- у процесі виконання ситуаційних вправ і завдань – за запропонований правильний алгоритм (послідовність) виконання завдання; за знання теоретичних основ проблеми, порушеної в завданні; за володіння

формулами та математичними методами, необхідними для виконання завдання; за отриманий правильний результат.

Оцінювання результатів навчання здобувачів у процесі *написання поточних, проміжних контрольних робіт* виставляється за правильні відповіді на всі питання роботи.

Оцінювання результатів навчання здобувачів під час *контрольного заходу* виставляється за правильні відповіді на всі питання.

Оцінювання *рефератів та презентацій за визначеними темами* виставляється відповідно до критеріїв:

– за повноту та використання сучасних концепцій і джерел інформації (крім лекційного конспекту має бути ще не менше трьох джерел інформації);

– за оформлення роботи згідно з вимогами і наявність посилань на літературні джерела;

– за наявність змістовних висновків;

– за глибокі знання навчального матеріалу, що містяться в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах.

Унаслідок виявлення невідповідності результатів навчання окремим критеріям із тієї чи тієї форми контролю знань кількість балів, яка виставляється здобувачу, може бути знижена:

– за неповну відповідь;

– за кожна неправильну відповідь;

– за невчасне виконання завдання;

– за недостовірність поданої інформації;

– за недостатнє розкриття теми;

– за відсутність посилань на літературні джерела.

Результати поточного контролю рівня знань здобувачів очної та заочної форм навчання (кількість отриманих балів) обов'язково доводяться викладачем у наприкінці кожного заняття до відома всіх здобувачів і виставляються в «Журналі обліку поточної успішності та відвідування занять» та є підставою для одержання допуску до підсумкового контролю.

Допуск до підсумкового контролю з кожної навчальної дисципліни становить 60 балів та визначається як сумарна мінімальна кількість балів, яку необхідно набрати здобувачу для отримання позитивної оцінки «задовільно». При цьому межа незадовільного навчання становить 59 балів.

Шкала оцінювання: національна та накопичувальна 100-бальна

За 100-бальною шкалою	За національною шкалою
90 – 100 балів	відмінно
89 – 75 балів	добре
60 – 74 балів	задовільно
26 – 59 балів	незадовільно
0 – 25 балів	неприйнято

Кожна навчальна дисципліна, вивчення якої закінчується складанням заліку або іспиту, оцінюється максимальною оцінкою у 100 балів. Якщо навчальна дисципліна викладається два або більше семестрів, вивчення з яких закінчується згідно з навчальним планом заліком або іспитом, то кожна частина оцінюється у 100 балів.

Якщо здобувач набрав упродовж семестру 60-74 бали, то він може зарахувати набрані бали як оцінку семестрового контролю.

Якщо навчальна дисципліна завершується екзаменом і здобувач хоче покращити оцінку семестрового контролю, то у відведений час він складає іспит з даної дисципліни як окрему форму семестрового контролю, який оцінюється у 100 балів незалежно від тих, що були набрані упродовж семестру.

Для підсумкового контролю у формі екзамену:

Теми							Самостійна робота	Підсумковий бал (оцінка семестрового контролю)	або	Підсумковий бал (оцінка семестрового контролю)
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7				
1	5	1	6	6	5,5	5,5	44	60-74 бали		0-100 балів
30 балів										

2.5. Засоби діагностики результатів навчання: екзамени; асистентська та науково-дослідна практика; реферати, есе; презентації результатів виконаних завдань та досліджень тощо.

На вивчення навчальної дисципліни відведено 120 годин / 4 кредитів.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	усього	зокрема				усього	зокрема			
	л	пр	лаб	с.р.		л	пр	лаб	с.р.	
Тема 1. Розвиток вищої освіти в Україні	12		2		10	12		2		10
Тема 2 Загальні основи педагогіки вищої школи	12		2		10	12		2		10
Тема 3. Сутність процесу навчання у вищій школі. Принципи навчання у вищій школі	16	2	2		12	16	2	2		12
Тема 4. Форми та методи організації навчально-пізнавальної діяльності у вищій школі	24	2	4		18	24	2	4		18

Тема 5. Технологія і техніка підготовки і проведення всіх видів занять у вищій школі.	20	2	4		14	20	2	4		14
Тема 6. Зміст і основні напрями виховної роботи у ЗВО.	16	2	2		12	16	2	2		12
Тема 7. Зміст і шляхи формування особистості викладача ЗВО. Куратор академічної групи.	20	2	4		14	20	2	4		14
Усього годин	120	10	20		90	120	10	20		90

4. Програма навчальної дисципліни

4.1. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Сутність процесу навчання у вищій школі. Принципи навчання у вищій школі	2
2	Форми та методи організації навчально-пізнавальної діяльності у вищій школі	2
3	Технологія і техніка підготовки і проведення всіх видів занять у вищій школі.	4
4	Зміст і основні напрями виховної роботи у ЗВО.	2
5	Зміст і шляхи формування особистості викладача ЗВО. Куратор академічної групи.	2
	Разом	10

4.2. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Розвиток вищої освіти в Україні	2
2	Загальні основи педагогіки вищої школи	2
3	Теоретичні засади навчально-виховного процесу у вищій школі	2
4	Дидактичні основи педагогічного процесу	4
5	Використання сучасних технологій навчання у практиці роботи вищої школи	4
6	Виховання студентської молоді у вищій школі	2
7	Організація виховної роботи у закладі вищої освіти.	4
	Разом	20

4.3. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Сучасна вища школа в освітній системі України	10
2	Предмет, задачі, основні категорії педагогіки вищої школи. Вища школа як педагогічна система.	10
3	Педагогічний процес у ЗВО та особливості його організації	12
4	Загальна характеристика форм, методів та засобів організації навчання у вищій школі.	18
5	Методика підготовки та проведення лекцій та практичних занять у вищій школі	14
6	Закони, закономірності та принципи виховання студентів	12
7	Методи, форми і засоби виховного впливу на особистість студента, критерії вихованості студентів	14
	Разом	90

5. Рекомендована література

Основна

1. Артемова Л. В. Педагогіка і методика вищої школи. Інтерактивні технології в курсах навчальних дисциплін: навч.-метод. посібник для вищих навч. Закладів. К.: Кондор, 2008. 272 с.
2. Гладуш В. А. Педагогіка вищої школи: теорія, практика, історія. Навч. посіб. Д., 2014. 416 с.
3. Закон України «Про вищу освіту» // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, № 37-38, ст.2004.
4. Кочубей А.В., Якубовська С.С. Педагогіка та методика викладання у вищій школі. Підручник. Рівне: НУВГП, 2016. 281 с.
5. Креч Т.В. Педагогіка вищої школи: навчальний посібник. Харків: Видавництво Іванченка І. С., 2017. 144 с.
6. Кузьмінський А.І. Педагогіка вищої школи: навч. посібник. 2-ге вид., стереотип. Київ: Знання, 2011. 488 с.
7. Луначек В. Е. Основи педагогіки вищої школи : навч. посібник для студ. вищих навч. закл. Харків: [ХНУ], 2014. 252 с.
8. Ортинський В.Л. Педагогіка вищої школи : підручник. Нац. ун-т «Львів. Політехніка». Львів : Вид-во Львів. політехніки , 2017. 498 с.
9. Пономарьова Г. Ф. Порівняльна педагогіка: навч. посіб. [для вищ. навч. закл.] Харків : Ексклюзив, 2014. 424 с.
10. Туркот Т.І. Педагогіка вищої школи: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Київ: Кондор, 2011. 628 с.
11. Шапран О.І., Новак О.М. Педагогіка вищої школи : навч.-метод. посіб. Переяслав-Хмельницький: Домбровська Я.М., 2018. 280 с.

Допоміжна

1. Барвіна Н. Методичні матеріали для куратора з організації виховної роботи в студентській групі. Луганськ, 2011. 68 с.
2. Белова О. К., Посохова І. С. Педагогіка вищої школи : конспект лекцій для студ. денної та заоч. форм навч. інж.-пед. спец. Харків: [б. в.], 2014. 120 с..
3. Буяльська Т., Прищак М., Мацко Л. Робота кураторів академічних груп у вищому навчальному закладі : методичний посібник. Вінниця : ВНТУ, 2010. 154 с.
4. Дидактичні системи у вищій школі: навчально-методичний посібник / Романовський О.Г., Солодовник Т. О.; за заг. ред. О. Г. Романовського. Харків : НТУ «ХПІ», 2016. 86 с
5. Інновації у вищій освіті: глосарій термінів і понять / за ред. І.В.Артёмова; [уклад.: І.В. Артёмов, А.В.Шершун, С.В.П'ясецька-Устич]. Ужгород: ПП «АУТДОР ШАРК», 2015. 160 с.
6. Інновації у вищій освіті:проблеми, досвід, перспективи: монографія / за ред. П.Ю. Сауха. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. Івана Франка, 2011. 444 с.
7. Калашнікова Л. М., Жерновникова О.А. Педагогіка вищої школи у схемах і таблицях : навчальний посібник. Харків, 2016. 260 с.
8. Методика викладання у вищій школі: навчально-методичний посібник / Уклад.: В.І.Кобаль. Мукачево: Вид-во МДУ, 2016. 203 с.
9. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012-2021 роки [Електронний ресурс]. – http://www.meduniv.lviv.ua/files/info/nats_strategia.pdf.
10. Пономарьова Г.Ф., Харківська А.А., Отрошко Т.В. Теоретико-методичні засади оцінювання професійної компетентності майбутніх учителів. Харків: ХГПІ, 2010. 180 с.
11. Реформування і модернізація освітніх систем країн світу ХХІ століття: монографія / за наук. ред. О.І.Шапран. Переяслав-Хмельницький, (Київ. обл.): Домбровська Я.М., 2018. 384 с.
12. Хрестоматія з педагогіки вищої школи: навч. посібник для вищих навч. закладів / уклад. В.І.Лозова [та інші] Харків: [б. в.], 2011. 408 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

№ з/п	Найменування інформаційного ресурсу	Режим доступу до інформаційного ресурсу
1.	Законодавство України (на офіційному порталі Верховної Ради України)	http://rada.gov.ua/
2.	Міністерство освіти і науки України. Офіційний веб-сайт	http://www.mon.gov.ua/index.php/ua/
3.	Інститут інноваційних технологій і змісту освіти Міністерства освіти і науки України. Офіційний веб-сайт	http://iitzo.gov.ua/index.html

№ з/п	Найменування інформаційного ресурсу	Режим доступу до інформаційного ресурсу
4.	Інститут вищої освіти Національної академії педагогічних наук України. Офіційний веб-сайт	http://ihed.org.ua/ua
5.	Київський національний університет імені Тараса Шевченка. Офіційний веб-сайт	http://www.univ.kiev.ua/ua
6.	Національний технічний університет України “Київський політехнічний інститут”. Офіційний веб-сайт	http://kpi.ua
7.	Львівський національний університет імені Івана Франка. Офіційний веб-сайт	http://www.franko.lviv.ua
8.	Національний університет „Львівська Політехніка”. Офіційний веб-сайт	http://lp.edu.ua
9.	Національний Болонський Центр	http://bologna-centr.at.ua/
10.	Національний Темпус-офіс в Україні	http://www.tempus.org.ua
11.	Євро Освіта	http://euroosvita.net
12.	Освітній портал ПедПреса	http://pedpresa.com
13.	Вища освіта Інформаційно-аналітичний портал про вищу освіту в Україні та за кордоном	http://vnz.org.ua

6. Інформаційні ресурси

1. Навчальний план факультету.
2. ОНП.
3. Положення про організацію навчального процесу підготовки фахівців (ДВНЗ «ДДПУ»).
4. Адреси бібліотек та читальних залів ДВНЗ «ДДПУ»: вул. Г.Батюка, 19.